

Kader en teksten vallen onder een

Creative Commons
Naamsvermelding-
NietCommercieel-
GeenAfgeleideWerken
3.0 Unported licentie.

Gelieve te vermelden:

"Eddy De Seranno -
www.samenwerkingskunde.nl"

75) samen SENSITIEF STUREN = o.a.

- continu rekening houden met mogelijkheden en beperkingen qua beschikbare menskracht, tijd, middelen, financiën, etc.
- verantwoordelijkheden en budgetten toevertrouwen aan wie daarvoor de juiste capaciteiten (zouden moeten) hebben
- herkennen wanneer een zaak zich richting succes dan wel mislukking of chaos beweegt, en daar ook meteen naar handelen

76) samen TOEZIEN OP PROCESKWALITEIT = o.a.

- waken over het kwaliteitsvol handelen van alle betrokkenen, zodat alle belangrijke aspecten de nodige aandacht krijgen
- met 'wijsheid en beleid' ervoor zorgen dat de juiste dingen wél en de verkeerde dingen níét gedaan worden
- de efficiëntie van alle acties tussentijds en continu checken zodat waar nodig tijdig en effectief bijgestuurd kan worden

77) samen KANSRIJK PLANNEN = o.a.

- plannen vertalen in succesvolle werkwijzen, in al dan niet lineaire fasen, en in ruime taakomschrijvingen
- per (al dan niet lineaire) fase de essentiële stappen, kritische punten en opportuniteiten zichtbaar maken
- expliciet markeren van de tijdslijn, met daarin vooral de oplevermomenten en de betrokken partijen per fase

78) samen PROFESSIONEEL IMPROVISEREN = o.a.

- ongeacht de planning steeds 'online' en 'in real time' verbonden blijven met de realiteit die zich ontvouwt
- maximaal benutten van 'toevallige' kansen (zoals aanwezigheid van mensen en middelen, gevoelig moment, instabiliteit,...)
- ter plekke en meteen aanpassen aan onverwachte of wijzigende omstandigheden en nieuwe actiepatronen ontwikkelen

73) samen HULPBRONNEN INZETTEN = o.a.

- expertise vanuit het hele netwerk inschakelen om alle relevante aspecten in de planvorming op te nemen
- inbouwen van reeds bestaande vormen van ondersteuning en van wat al op de plank ligt
- mensen faciliteren door (ook financieel) te investeren in de nodige (technische, administratieve, logistieke,...) middelen

74) samen INITIATIEVEN ONTPLOOIEN = o.a.

- doortastend aan de slag gaan met concrete zichtbare stappen (die later voor bijsturing vatbaar zijn)
- aantoonbaar vooruitgang boeken in het realiseren van de (tussen-)doelen
- de juiste personen (intern + extern) met de juiste capaciteiten inschakelen om de juiste acties te ondernemen

83) samen DE 'BESTE PRAKTIJKEN' BENUTTEN = o.a.

- interne 'goede praktijk' beschermen, de beperkingen ervoor wegnemen en meer ruimte geven, en intern promoten
- inspiratie opdoen uit externe 'goede praktijk' en deze vertalen in aangepaste vormen voor de eigen structuur en cultuur
- ongewenste attitudes en dysfunctionele werkwijzen vervangen door beschikbare (interne of externe) goede praktijk

84) samen TOEGEWIJD WERKEN = o.a.

- zich met inzet en overgave hard inspannen om een doel of idee daadwerkelijk vorm te geven
- de plannen gewetensvol uitvoeren door toegewezen of afgesproken taken op deskundige wijze af te werken
- met toenemend meesterschap ook extra taken vervullen die niet verwacht waren of niet verwacht konden worden

OS-7 OPTIMALE SAMENWERKING - Kader 7

CO-HANDELEN
=
CO-ORGANISEREN
(73,75,77,79,81,83)
+
CO-CREËREN
(74,76,78,80,82,84)

79) samen INTEGRAAL STRUCTUREREN = o.a.

- realiseren van 'klein binnen groot' en 'groot binnen de kleinschaligheid' d.m.v. flexibele en relatief autonome eenheden
- in de plannen en structuren voldoende ruimte laten voor creatieve improvisatie (herplanning, herstructurering,...)
- 'cross-project'-communicatie voorzien op alle niveau's (individueel, team, organisatie, netwerk) zonder al te veel hiërarchie

80) samen RESULTATEN MONITOREN = o.a.

- up to date blijven m.b.t. de stand van zaken op gebied van het afleveren van tussentijdse en eindproducten
- de effectiviteit van de acties zichtbaar maken, bv. via modellen, verifieerbare voorbeelden, eerste producten,...
- tussentijdse en eindresultaten vergelijken met (vooropgezette) ijk- en referentiepunten (of van vroeger, van elders,...)

81) samen DE OMSTANDIGHEDEN AANPASSEN = o.a.

- gebouw, lokaal, meubilair, etc. geschikt maken voor optimale mix van samenwerking en individuele concentratie
- regels en patronen bijsturen tot ze het beoogde doel helpen bereiken of dit niet (langer) blokkeren
- de tijdslijn bijstellen tot de ideale verzoening is bereikt tussen wat wenselijk en wat haalbaar is

82) samen TEKORTKOMINGEN BIJSCHAVEN = o.a.

- incrementeel verbeteren van het collectieve vermogen tot doelgericht handelen
- ook bij afwezigheid van onmiddellijk duidelijk negatieve effecten, toch meteen de verbeterpunten zoeken
- voortdurend leren van (eigen en anderen) fouten en onverwacht gelukte handelingen integreren

'CO-' / 'SAMEN'

'co-' staat voor 'coöperatief'

'samen' kan o.a. staan voor
- 'collectief'
- 'interactief'
- 'mee-', 'participatief'
- 'd.m.v. delegatie'
- 'bijdragen tot...'

CO-ORGANISEREN
CO-HANDELEN
CO-CREËREN

ACTOREN

De begrippen 'belanghebbenden', 'betrokkenen', 'participanten' etc. verwijzen steeds naar zowel individuele personen, teams en groepen, bedrijven en organisaties, netwerken en andere collectiviteiten.